

JUDIT

Ang Judit mubong nobela (basaha ang pasiuna sa Ester).

Adunay saad nga gihimo ang Diyos kang Abraham (Gen 12:2-3); klaro pa kining gisubli sa Levitico 26 ug sa Deuteronomio 28. Sumala sa maong saad, ang Diyos manalipod sa iyang katawhan kun magtuman sila sa Balaod, apan itugyan niya sila sa mga kaaway, kun dili sila mosunod sa Balaod.

Ang nobela ni Judit (Judit nagpasabot og babaye nga taga Juda), misulay pagpa-dayag nga gituman sa Diyos ang iyang saad.

Dili pa lang dugay nga nabalik ang katawhan sa Diyos gikan sa ilang pagkabihag. Gibangon nila pag-usab ang Jerusalem, lakip ang Templo; gibalik nila ang pagsimba sa Diyos ug gipuy-an ang tibuok nasod. Sa laktod, nagpuyo sila nga maunongon sa Diyos sumala sa iyang saad, ug gipanalipdan sila.

Ang gahom nga naglaglag

1¹Ika-12 kado ka tuig sa paghari ni Nabucodonosor, ang hari sa Asiria. Siya ang naghari sa bantogang syudad sa Ninive. Ug sa maong panahon si Arfaxad, ang hari sa Media, nagmando usab sa Ekbatana nga ²gipalibotan niyang paril hini-mo sa bato. Ang gidak-on sa matag bato: usa ka metro ug tunga ang gilapdon sam-tang may tulo ka metros ang gihabogon. Ang paril may 30 ka metros ang gihabogon ug 25 ka metros ang gilapdon. ³Nagbuhat siya og bantayan sa mga ganghaan sa syu-dad nga may 50 ka metros ang gihabogon ug may sukaranan nga 20 ka metros ang gilapdon. ⁴Ang matag ganghaan may gi-habogon nga 35 ka metros ug 20 ka me-tros ang gilapdon. Igo gayod nga makaagi ang iyang mga maisog nga kasundalohan sa kabalyeriya ug impanteriya. ⁵Niadtong panahona nakig-away si Nabucodonosor kang Hari Arfaxad sa Dakong Patag duol sa yuta sa Ragau.

⁶Ubay-ubay ang mga nasod nga nakig-abin kang Hari Arfaxad. Ang nagpuyo sa kabukiran miabin kaniya ingon man ang taga Eufrates, Tigris ug Hidaspes ug ang nagpuyo sa kapatagan nga gimandoan ni Ariok nga hari sa Elam. Ubay-ubay ang na-sod nga mitipon aron makig-away sa mga anak ni Yeleud.

⁷Nagpadala si Hari Nabucodonosor og mensahe sa mga taga Persia, ug sa taga kasadpan, Cilicia, Damasco, Lebanon ug Antilibanon, ingon man sa taga baybayon, ⁸ug sa mga dapit sa Carmelo, Gilead, iba-

baw sa Galilea ug sa Dakong Patag sa Esdrelon; ⁹hangtod sa taga Samaria ug ka-sikbit nga lungsod, ug sa pikas bahin sa Jordan, hangtod sa Jerusalem, Betania, Jelus, Kades, sa sapa sa Ehipto, Tafnes, Rameses, ug sa tibuok nasod sa Gosen; ¹⁰hangtod sa luyo sa Tanis ug Memfis, ug sa anaa sa Ehipto hangtod sa utlanan sa Etiopia.

¹¹Apan silang tanan wala manumbaling sa gihangyo ni Hari Nabucodonosor, ang hari sa Asiria ug wala mosalmot sa gubat. Kay giisip man ang hari nga ordinaryong tawo, wala siya kahadloki. Gipapauli nila ang iyang mensahero nga walay dala ug naulawan siya. ¹²Nakapalagot kini pag-ayo kang Hari Nabucodonosor. Busa, na-numpa siya sa ngalan sa iyang trono ug gingharian nga silotan niya ang tanang dis-trito sa Cilicia, Damasco ug Siria. Gipa-numpa niya nga patyon sa espada ang ta-nang nagpuyo sa yuta sa Moab, Amon, sa tibuok Juda, ug tanang taga Ehipto hang-tod sa tampi sa duha ka dagat. ¹³Sa ika-17 ka tuig nga paghari ni Nabucodonosor, nakig-away siya kang Hari Arfaxad. Iyang gibuntog si Hari Arfaxad ug gipasibog ang kasundalohan niini lakip ang tanang kar-wahe ug kabalyeriya. ¹⁴Nailog ni Nabuco-donosor ang tibuok lungsod. Sa kataposan miabot sila sa Ekbatana, ug ilang giguba ang mga tore ug kadalanan. Gigun-ob nila ang matahom nga syudad ¹⁵ug gigukod si Arfaxad sa kabukiran sa Ragau. Iya kining gipana hangtod nga namatay. ¹⁶Daghang manggugubat ang misunod kaniya balik sa

Ninine. Uban ang iyang tibuok kasundalohan naglingawlingaw sila didto ug nagsaulog sulod sa 120 ka adlaw.

2 *¹ Sa ika-18 ka tuig nga paghari ni Nabucodonosor sa ika-22 ka adlaw sa unang bulan nianang tuiga, gihisgotan nila sa balay sa hari sa Asiria, ang pagsilot sa tanang nasod nga misupak sa iyang kamandoan, ² Nagpatawag og tigom ang hari sa Asiria alang sa iyang mga ministro ug mga halangdon sa gingharian ug gisuginglan sa tinagoang plano. ³ Gipahibalo niya sa katawhan ang hingpit nga paglaglag sa kayutaan ug pagsilot sa wala manumbaling sa iyang mando.

⁴ Dihang nakahukom na si Nabucodonosor, hari sa Asiria, gipatawag niya si Holopernes, ang pangulong heneral sa iyang mga sundalo ug luyo-luyo niya. Iya kining giingnan: ⁵ “Mao kini ang gisulti sa Gamhanang Hari, ang Ginoo sa tibuok kalibotan. Lakaw, pagdala og mga lalaki nga tinuod gayod nga mga maisog, mga 120 sa impanteriya, ubay-ubay nga kabayo ug 12,000 ka kabalyero. ⁶ Sulonga ang tanang nasod sa kasadpan ug siloti ang tibuok katawhan kay wala sila manumbaling sa akong gimando. ⁷ Ingna sila nga kinahanglang magpasakop sila kanako sa yuta o sa tubig. Kay sa ako unyang kasuko, mangu-na ako pagsulong kanila. Tabonan ko ang ibabaw sa yuta sa mga tunob sa akong kasundalohan, ug itugyan ko sila sa kamot niini aron ilogon ang ilang yuta. ⁸ Akong pun-on ang kawalogan sa mga samdan og paawason ko ang mga patay sa suba ug sapa. ⁹ Dad-on ko sila sa kinatumyan sa kalibotan, isip mga bihag nga binilanggo. ¹⁰ Busa, lakaw karon dayon ug iloga ang tanang kayutaan sa akong ngalan; kon motahan sila sa kaugalingon bantayi sila hangtod sa akong pag-abot aron pahamtangan ko sa silot. ¹¹ Kon mosukol sila ayaw silag kaluy-i. Patya sila ug iloga ang tanang butang nga anaa dihang dapita. ¹² Kay ipanumpa ko nga samtang buhi pa ako ug pinaagi sa gahom sa akong gingharian, pangunayan ko pagbuhat ang akong gipanumpa. ¹³ Busa, ikaw, ayawng supaka ang kabubut-on sa imong labang hari. Hinunua, sunda ang iyang mando. Ayaw usba bisag unsa ang iyang mga sugo.”

¹⁴ Mibiya dayon si Holopernes atubangan sa Hari sa Asiria nga iyang labaw, ug gitigom ang tanang opisyal sa kasundalohan sa Asiria. ¹⁵ Gipundok niya ang mokabat sa 120,000 ka labing hanas nga kasun-

dalohan para sa grupo sumala sa sugo sa iyang labaw ug 12,000 ka mamamana. ¹⁶ Ug gipahimutang sa hustong dapit ang tanang manggugubat. ¹⁷ Nagdala usab sila og mga kamelyo, asno ug mula aron adunay kargahanan sa ilang gamit. Ingon man nagdala silag ubay-ubayng karnero, baka, kanding ug uban pa aron sud-anon. ¹⁸ Busa, aduna silay pagkaon alang sa mga sundalo ug nadawat nila ang mga bulawan ug plata gikan sa panudlanan sa hari.

¹⁹ Kauban ni Holopernes, milakaw ang tibuok niyang kasundalohan, mga karwaha, kabalyeriya ug ang piniling hanas sa impanteriya. Sila ang nag-unga kang Hari Nabucodonosor pag-ilog sa tibuok yuta sa kasadpan. ²⁰ Nagsunod kanila ang bagang duot sa katawhan. Tungod sa ilang kadaghan sama sila sa dulon o obog sa kayutaan.

²¹ Human sa tulo ka adlaw nilang lakaw gikan sa syudad sa Ninive, miabot si Holopernes uban ang iyang mga sakop sa kapatagan sa Bektilis. Didto sila nagkampto atubangan sa syudad duol sa kabukiran sa amihanang bahin ibabaw sa Cilicia. ²² Gikan didto mipadayon sila sa kabungtoran. ²³ Gilaglag nila sa hingpit ang tibuok yuta sa Put ug Lud. Gisakmit ang tanang butang sa katawhan sa Rassis ug Ismael sa utlanan sa kamingawan sa habagatang bahin sa nasod sa Jeleon. ²⁴ Unya, misubay sila sa Eufrates ug mitabok sa Mesopotamia. Gipangguba nila ang tanang syudad ibabaw sa suba hangtod nga miabot sila sa dagat. ²⁵ Giilog nila ang yuta sa Cilicia ug gipamatay ang tanang misukol kanila. Ug miabot sila sa habagatang bahin sa yuta sa Yafet padulong sa Arabia. ²⁶ Gilibotan nila ang tanang taga Media ug gisunog ang mga tolda ug gipang-ihaw ang mga binuhing hayop. ²⁷ Midulhog sila sa kapatagan sa Damasco nga niadtong panahona mao ang ting-ani sa trigo. Gisunog nila ang kaumahan, gipang-ihaw ang tanang kahayopan lakip ang mga itoy. Gitulis pa gayod ang kalungsoran, ug gipamatay sa espada ang tanang batan-ong lalaki. ²⁸ Nagkagugaliyang ug nangalisang ang tanang lumolulupyo sa kabaybayonan sa Tiro, Sidon, Sur, Okina ug Jammia, Asdod ug Askalon.

3 ¹ Busa, nagpadala kining mga nasora og mga sinugo sa kalinaw kang Holopernes nga nagtanyag kaniya og pakigdait. ² “Tan-awa, giisip namo ang among kaugalingon nga alagad ni Nabucodonosor. Bu-hata ang gusto nimong buhaton. ³ Ang tanan namong kaumahan, ang tibuok kayu-

• **2.1** Si Nabucodonosor, ang hari sa Ninive nagpakanao og balaod nga nagsugo nga kinahanglang ilhon siya isip bugtong diyos. Misupak ang katawhan. Busa, nagpadala ang

hari og mga sundalo aron pugson sila pagtuman. Gipukan niya ang hari sa Media; ug gitubang karon ang mga Judio.

taan, ang kabukiran nga gitaman sa trigo, mga baka ug kahayopan, ang tanan gayod nga ania sa inyong atubangan – gamita sumala sa imong kastigasyon. ⁴ Imo na hangtod ang among lungsod ingon man ang mga lumolupyong niini, himoa ang gusto mong buhaton.” ⁵ Kining mga tawhana nangadto kang Holopernes, ug kanay ilang gisulti.

⁶ Milugsong si Holopernes sa kabaybayonan uban ang kasundalohan. Nagpatindog siya ug garison sa kalungsoran sa bungtod. Nagpili siyang mga tawo sa kada lungsod aron himoong grupo nga reserba. ⁷ Busa, gisugat si Holopernes sa tagilungsod ug kasilinganang kayutaan nga nagdala mga kwentas nga bulak, nagsayaw ug nanag-awit dinuyogan sa tamborin. ⁸ Bisan pa niana gilaglag niya ang tanan nilang kayutaan ug gipamutol ang sagradong mga kahoy. Giguba niya ang tanang diyos-diyos aron ang tibuk katawhan sa nagkalainlainang pinulongan mosimba kang Hari Nabucodonosor lang ug ilhon siya nga diyos.

⁹ Unya, miabot siya atbang sa Esdrelon, duol sa Dotan, atubangan sa taas nga laray sa mga bungtod sa Juda. ¹⁰ Nagkampong sila taliwala sa Geba Esitopolis, ug nagpabilin didto sulod sa usa ka bulan aron pagpangita ug makaon alang sa iyang kasundalohan.

4 ¹ Nahibaloon sa mga anak sa Israel sa Juda ang nahitabo sa ubang kanasoran tungod ni Holopernes, ang pangulong Heneral ni Nabucodonosor, hari sa Asiria. Gitulis niya ang silingang kabalangyan ug giguba ang mga santwaryo. ² Ug nangalisang sila ug nahadlok kang Holopernes kay unsa unyay iyang buhaton sa Jerusalem ug sa Templo ni Yahweh nga ilang Diyos. ³ Gibati nila ang dakong kabalaka, kay bag-o pa silang nakabalik sa ilang puluy-anan sa Juda gikan sa pagkabihag. Bag-o pa nilang nabangon ang templo ug ang ubang kagamitan sa altar ug sa Santwaryo tungod sa pagpasipala niini. ⁴ Busa, nagpadala sila og pasidaan sa tanang rehiyon sa Samaria, Kona, Bet-horon, Belmain, Jerico, Hoba ug Esora ug sa walog sa Salem. ⁵ Giokupa nila ang tibuk kinatumyan sa bukid. Gipangayo ang mga lutsanan sa lungsod ug nagtigom sila og pagkaon agi og pangandam sa gubat. Maayo gani kay bag-o pa silang nakaani sa ilang kaumahan.

⁶ Ang pangulong pari sa Jerusalem nga si Joakim nagsulat sa taga Betulia ug Betomestaim atbang sa Esdrelon sa bukana padulong sa patag sa Dotan. ⁷ Iya silang gisugo nga magkatagkatag sa kadalanan sa bukid padulong sa yuta sa Juda. Kon adunay mosulong dali rang masanta kay pig-ot man ang maong agianan; igo ra sa duha ka tawo.

⁸ Gitaman sa mga anak sa Israel ang maong sugo sa labawng pari nga si Joakim ug sa konseho sa mga pangulo sa Jerusalem. ⁹ Ang tibuk katawhan sa Israel hugot nga nag-ampo og nangamuyo sa Diyos ug nagmapamaubsanon sa iyang atubangan. ¹⁰ Nagsul-ob silang tanan og sako, ang mga lalaki, babaye ug kabataan, lakip ang mga hayop gibakosan usab, ang mga langyaw nga nagpuyo didto ug ang ilang mamumuo ug sulugoon. ¹¹ Miyukbo atubangan sa templo ang tanang taga Jerusalem. Nagbutang sila og abo sa ilang ulo ug giisa ang ilang kamot aron mangamuyo atubangan ni Yahweh. ¹² Gitabonan nila og sako ang Altar, ug silang tanan nangamuyo sa Diyos sa Israel nga unta dili niya itugot nga pamatyan ang ilang kabataan, lugoson ang ilang asawa, laglagon ang kalungsoran, pasipad-an ang Santwaryo. Ug nga dili unta sila mahimong kataw-anan sa ubang kanasoran.

¹³ Gidungog ni Yahweh ang ilang pag-ampo. Gisud-ong ang ilang pag-antos. Ang katawhan sa tibuk Juda nagpuasa sulod sa daghang adlaw. Ang atua sa Jerusalem nagpuasa atubangan sa Santwaryo ni Yahweh nga Makagagahom. ¹⁴ Ang pangulong pari nga si Joakim, ug ang tanang kaparian ug mga Ministro sa Jerusalem nagtindog atubangan ni Yahweh nga nagsul-ob og sako; naghalad sa walay hunong nga sakripisyo ug pag-ampo uban ang kinabubutong halad sa katawhan. ¹⁵ Nagbulibod sila og abo sa ilang mga purong. Sa hinusang kusog nagsangpit sila kang Yahweh, nangamuyo nga bantayan niya ang tibuk balay sa Israel.

5 ¹ Pagkahibalo ni Holopernes, heneral nga taga Asiria, nga ang mga Israelita nangandam sa gubat naglagot siya pagayo. Labi na kay iyang nahibaw-an nga gilig-on pagayo ang mga salipdanan sa tumoy sa bukid og gisampongan ang mga agianan sa bukid ug gialiha ang kapatagan. ² Mibukal ang iyang dugo sa kalagot og gipatawag niya ang mga pangulo. ³ Nangutana siya sa mga pangulo sa taga Moab, sa mga heneral sa taga Amon ingon man sa tanang gobernador sa kayutaan subay sa kabaybayonan. Miingon siya: “Kamong taga Canaan, tug-ani ako, kinsa kining mga tawhana nga nanimuyo sa kabukiran? Diing syudara sila gikan? Unsa kalig-on ang ilang kasundalohan? Diin gikan ang ilang gahom ug kusog? Ug kinsa ang Hari nga nagpaluyo kanila? ⁴ Nganong wala sila moyukbo kanako sama sa gibuhat sa taga kasadpan?”

⁵ Mitubag si Ahior, ang pangulo sa mga Amonita: “Senyor, kon mahimo pamati. Sultihan ko ikaw sa tinuod mahitungod niining mga tawhana nga namuyo sa kabuki-

ran duol sa inyong gikampohan. ⁶Kining mga tawhana kaliwat sa taga Caldea. ⁷Sa mga nangaging adlaw nagpuyo sila sa Mesopotamia kay dili sila gusto nga mosimba sa mga diyos-diyos sa ilang kagikanaan. ⁸Gibiyaan ang mga diyos-diyos sa ilang kagikanaan ug gisimba nila ang Diyos sa Langit nga maoy ilang giila. Tungod niini gipalayas sila ug miadto sa Mesopotamia. Mipuyo sila didto sulod sa dugay nga panahon. ⁹Dayon, gimandoan sila sa ilang Diyos pagbiya sa ilang gipuy-an aron moadto sa yuta sa Canaan. Didto sila nagpuyo ug nahimong adunahan kaayo sa mga bulawan, plata ug hayopan.

¹⁰Dihang miabot ang dako kaayong kagutom sa yuta sa Canaan, ang mga Israelita nanglugsong sa Ehipto ug nagpabilin didto samtang aduna pay igong makaon. Unya, midaghan sila pag-ayo nga dili na maihap ang ilang kaliwatan. ¹¹Apan gikontrahan sila sa hari sa Ehipto. Gipahimuslan sila ug gidaugdaog. Gipahimo ug mga tisa. Gipakaulawan ug gitratar isip ulipon. ¹²Busa, gitawag nila ang ilang Diyos nga nagsilot sa tibuok Ehipto. May sakit nga mitakboy sa mga Ehiptohanon nga walay kaayohan. Busa, gipapahawa ang mga Israelita.

¹³Unya, gipauga sa Diyos ang Pulang Dagat sa ilang atubangan. ¹⁴Ug gidala sila subay sa dalan sa Sinai ug Cades Barnea. Giabog sa mga Israelita ang mga lumolupyo ngadto sa kamingawan. ¹⁵Gipuy-an nila ang kayutaan sa mga Amorrore ug gipuo ang mga Hesbonita. Dihang nakatabok na sila sa Jordan, gipanag-iya nila ang tibuok kabungtoran. ¹⁶Gipapahawa nila ang mga Kananeo, Pereseo, Jebuseo, Sikemita ug Guirhaseo. Ug didto nagpuyo sila sulod sa taas nga panahon.

¹⁷Milambo sila samtang wala sila makasala batok sa Diyos. Kay ang ilang Diyos nga naligutgot sa sala dapig kanila. ¹⁸Apan kon mahisalaag sila sa dalang gipasubay kanila, hingpit ang ilang pagkalaglag sa pakig-away. Ug dad-on sila isip mga bihag sa nasod nga dili ilaha. Gipatag ang Templo sa ilang Diyos. Ug ang mga syudad gililog sa mga kaaway. ¹⁹Karon mobalik na usab sila sa Diyos, nahibalik usab sila gikan sa pagkahininginlan sa lainlaing dapit diin gipatibulaag sila. Nakuha nilag balik ang Jerusalem, diin nahimutang ang ilang Santwaryo. Nanimuyo sila sa kabukiran kay nagpabilin man kining biniyaan. ²⁰Karon, Halangdong Labaw, kinahanglang su-taon nato kon may kasaypanan ba kining maong katawhan. ²¹Kun nakasala sila batok sa ilang Diyos, nan, sulogon nato sila og tataw kaayo ang ilang pagkapatot. Apan kun walay kasal-anan ang ilang katawhan, pasagdi sila. Kay nahadlok ako

nga ang ilang Ginoo ug Diyos manalipod kanila isip ilang taming. Makasaksi ang tibuok kalibotan sa atong kaparotan.”

²²Karon nahitabo nga pagkahuman og sulti ni Ahior, ang tibuok katawhan nga nag-alirong sa tolda misaway ug misupak kaniya. Ang mga opisyal ni Holopernes ug ang mga lumolupyo sa kabaybayanon ug sa Moab gustong mobunal kaniya. Nag-ingon sila: ²³“Wala kami mahadlok sa mga anak sa Israel. Tan-awa! Wala silay kusog. Luya sila kaayo pagpadayon sa bangis nga pakig-away. ²⁴Mangadto kita ug mahisama sila sa pan alang sa tibuok mong kasundalohan, Agalon nga Holopernes.”

6¹ Dihang milurang na ang kaguliyang sa mga tawo nga nag-alirong sa tolda, miingon si Holopernes kang Ahior atubangan sa tanang langyaw ug sa tibuok katawhan sa Moab: ²“Kinsa ka man, Ahior? Ikaw ug ang tanang katawhan sa Moab gisubornohan ba sa Israel aron managna batok kanamo sama sa imong gibuhat karon? Kinsa ka man nga momando kanako nga dili makig-away sa mga Israelita kay adunay manalipod kanila? Kinsa ba ang Diyos gawas ni Nabucodonosor? Ipadala niya karon ang iyang kasundalohan ug wagtangon silang tanan ibabaw sa yuta. Ang ilang Diyos dili makatabang kanila. ³Apan kami, mga sulugoon sa Hari, dugmokon namo sila nga daw usa lang ka tawo. Dili sila makasukol sa dasmag sa among mga kabayo. ⁴Sulogon namo silang tanan sulod sa ilang balay. Kanang tibuok bukid magbanaw sa ilang dugo. Ang mga kapatagan mapuno sa ilang patayng lawas. Dili kami nila mapugngan ug sigurado gayod nga malaglag silang tanan. Kana maoy gipanagna ni Hari Nabucodonosor nga among gitahod, ang hari sa tibuok kalibotan. Iya kanang gibungat busa, dili mapakyas ang iyang mga mando.

⁵Apan ikaw Ahior, sinuholan ka nga Amonita. Nagsugilon ka niini ug nagpaila sa imong kamabudhion. Sukad karon dili ka makakita pag-usab sa akong nawong samtang dili pa ako makapanimalos niining kaliwat gikan sa Ehipto. ⁶Ang espada sa akong mga sundalo ug ang bangkaw sa akong mga opisyal motusok sa imong kilid. Ang imong patayng lawas mahitipon unya sa mga patay sa Israel. ⁷Karon dad-on ka sa akong mga sulugoon sa kabukiran ug ibilin sa usa sa mga lugsod nga anaa sa bakilid ⁸aron ka mahiagom sa ilang dangatan. ⁹Apan kon nagtoo ka nga dili sila mapildi, dili ka angay nga maguol. Ako kining nagsulti ug matuman ang tanang kong gipamulong.”

¹⁰Misugo si Holopernes sa iyang mga sundalo nga nag-alirong sa tolda nga dak-

pon si Ahior ug dad-on sa Betulia unya, itugyan sa mga Israelita. ¹¹ Gidakop si Ahior sa mga sundalo ug gipagawas sa kampo padulong sa kapatagan. Gikan didto mipadayon sila sa kabukiran ug mi-hunong sa tubod sa tiilan sa Betulia. ¹² Pagkakita sa kalalakin-ang lumolupyo nga atuaa sa tumoy sa bukid, niadtong nagpadulong nga mga sundalo ni Holopernes, nangandam sila. Gikuha ang ilang mga hinagiban ug nanggawas padulong sa tumoy sa bukid. Ang mga manirador mipaulan ug mga bato sa kaaway. Busa, napugngan ang ilang pagtungas sa tumoy sa bukid. ¹³ Nagpasalipod ang mga sundalo, gigaig si Ahior ug gibiyaan nga naghigda sa yuta sa tiilan sa bukid. Dayon namalik sila kang Holopernes nga ilang labaw.

¹⁴ Nanulong ang mga Israelita; gidulo nila si Ahior, gibadbaran sa gapos ug gidala sa Betulia. Gipakita siya sa kadagkoan sa lungsod ¹⁵ nga nianang panahona mao si Ozias nga anak ni Mikeas gikan sa tribo ni Simon, si Jabring nga anak ni Gotoniel ug si Jarming ug anak ni Melkiel. ¹⁶ Ug mipatawag sila og tigom sa tanang kadagkoan sa lungsod. Mitambong usab ang kabatan-onan ug kababayen-an. Gipalingkod nila si Ahior taliwala sa katawhan ug gipangutana ni Ozias unsay nahitabo. ¹⁷ Agi ug tubag, gisuginglan sila ni Ahior mahitungod sa tigom sa konseho ni Holopernes ug gisaysay ang tanang nahitabo sa atubangan sa taga Asiria. Ingon man ang mga pulong sa panghulga ni Holopernes batok sa mga Israelita.

¹⁸ Pagkabati sa katawhan niining istoriyaha, nanghapa sila sa yuta, nag-ampo sa Diyos ug nangayo og pakitabang. ¹⁹ Minging sila: "Yahweh, Diyos namo sa Langit, tan-awa ang pagka-insultador sa taga Asiria. Kaluy-i kining imong katawhan nga gipakaulawan. Karong adlaw tan-awa ang katawhan nga gihalad kanimo." ²⁰ Gidasig nila si Ahior ug mainitong gipahalipayan. ²¹ Gidala siya ni Ozias gikan sa tigom ngadto sa iyang balay. Ug gihikayan niya og pagkaon ang mga kadagkoan. Nianang tibook gabii nag-ampo sila sa Diyos sa Israel; nangaliyupo nga iyang tabangan.

7 ¹ Pagkaugma mimando si Holopernes sa iyang kasundalohan ug sa katawhan nga miduyog kaniya sa pagkampo sa Betulia. Ilang ilogon ang kabukiran, ug makig-away sila sa mga Israelita. ² Ug nanglakaw ang tanang maisog nga manggugubat nianang adlaw. Kadto maoy labing dakong pundok nga gilangkoban sa kasundalohang mokabat sa 170,000 sa impanteriya ug may tig-atiman sa kahimanan ug ang katawhang mikuyog kanila. ³ Nagkampo sila sa walog sa Betulia duol sa tubod. Miabot ang gilapdon sa ilang kampo

gikan sa lungsod sa Dotan hangtod sa Belbain. Gikan sa Betulia hangtod sa Cyamon atbang sa Esdreton ang gitang-on.

⁴ Dihang nakita sa mga Israelita ang gidaghanon sa kaaway gibati sila og dakong kahadlok. Nag-ingnanay sila sa usag-usa: "Walay duhaduha panitan niining grupoha ang tibook nasod. Dili makapugong ang taas nga kabukiran, ang mga lugot ug ang kabungtoran sa ilang pagtungas." ⁵ Bisan pa niana ang matag-usa mikuha sa iyang hinagiban. Nagdagkot sila og kalayo ibabaw sa mga tore ug nagbantay sa tibook gabii.

⁶ Sa ikaduhang adlaw, gipalaray ni Holopernes ang tanan sa kabalyeriya atubangan sa mga Israelita sa Betulia. ⁷ Gisubay niya ang mga agianan paingon sa lungsod. Gipangita ang tinubdan sa tubig ug ilang giilog. Gipabantayan kini sa kasundalohan ug mibalik siya sa iyang mga kauban. ⁸ Midual kang Holopernes ang mga pangulo sa mga Edomita, mga komander sa Moabita ug mga heneral sa kabaybayonan ug mingingon: ⁹ "Pamatia kami talahoron. Sa ingon, dili makaangkon sa kapildihan ang imong kasundalohan. ¹⁰ Mas gisaligan pagayo sa mga Israelita ang kataas sa kabukiran nga ilang gipuy-an kay sa ilang hinagiban. Kay dili kini madalidalig abot tungod sa gihabogon sa bukid. ¹¹ Talahoron, kon gusto kang maluwas ang kinabuhi sa imong mga sundalo, ayaw pagpakig-away kanila. ¹² Pabilin sa imong kampo ug ampingi ang imong mga sundalo sa grupo. Apan isalig sa imong mga sulugoon ang pagsampong sa tubig nga nag-agas sa tiilan sa bukid, ¹³ kay diha magkalos og tubig ang taga Betulia. Mangamatay silang tanan sa kauhaw. Tungod niana, ilang itugyan ang lungsod. Motungas kami ug ang imong ginsakpan sa tumoy nga naglibot nianang bukid. Maghimo kami og kampo aron mabantayan ang bisag kinsa kanila nga mogawas sa lungsod. ¹⁴ Mangaluya sila tungod sa gutom og kauhaw ug motahan na lang sa kaugalingon bisag dili gamitan og hinagiban. ¹⁵ Busa, masilotan na nimo sila sa ilang pagsukol kanimo ug sa ilang pagdumili sa imong pakig-dait kanila."

¹⁶ Nakapahimuot kang Holopernes ug sa tanan niyang kasundalohan ang maong tambag o hunahuna. Busa, miyoon siya nga buhatan ang ilang sugyot. ¹⁷ Nanglakaw ang mga Moabita kauban ang 5,000 ka taga Asiria. Nagkampo sila sa walog ug gisampong ang agianan sa tubig gikan sa mga tinubdan padulong sa mga Israelita. ¹⁸ Unya, mitungas ang mga Edomita ug Amonita ug nagkampo sa bungtod duol sa Dotan. Gipaadto nila ang uban sa habagatan, ang uban sa sidlakan atbang sa

Egrebel, duol sa Hus ang sapa sa Mohmur. Ang ubang sundalo nga taga Asiria nagkampo sa kapatagan. Gigamit sa ilang kampo ang tibuok kapatagan, kinadak-ang kampo ang giugbokan sa ilang mga tolda. Daghan kaayo sila ug ubay-ubay ang ilang galamiton.

Nawad-an sa kadasig ang katawhan

• ¹⁹ Ang mga Israelita masulob-ong nagpakitabang sa Ginoong Diyos kay gilibotan na sila sa mga kaaway ug wala silay nahibiling kaikyas. ²⁰ Gilibotan sila sa tibuok kasundalohan sa Asiria sulod sa 34 ka adlaw. ²¹ Nahutdan na sa tubig ang taga Betulia. Nauga na ang mga atabay busa, kinahanglan nga ang tubig bahinon. ²² Nangaluya na sila tungod sa kauhaw. Ang kabataan ug kababayan-an gipanguyapan sa kadalanan ug mga ganghaan. ²³ Unya, nagtigom ang tanang lalaki, babaye, mga batan-on ug mga bata ug gipasanginlan si Ozias ug ang kadagkoan sa lungsod sa ilang gidangatan.

Misinggit sila sa kusog nga tingog atubangan sa kadagkoan ug miingon: ²⁴ “Ang Diyos maghukom unta tali kaninyo ug kanamo, kay kamo ang may kasal-anan sa among pagkaalaot karon. Wala kamo makigdait sa taga Asiria. ²⁵ Karon wala nay makatabang kanato. Gitugyan kita sa Diyos sa kamot niining mga pagano. Hapit na kita mangamatay sa ilang atubangan tungod sa kauhaw ug kalisod. ²⁶ Tawga ninyo karon dayon ang taga Asiria ug pasagdi nga sakmiton sa kasundalo-

han ni Holopernes ang atong kabtangan. ²⁷ Mas maayo pa nga mahimo kitang ulipon nila, apan buhi, kay sa makita natong mamatay ang atong mga asawa ug anak. ²⁸ Sa ngalan sa langit ug yuta ug sa maong Diyos, ang Ginoo sa among kagikanan nga nagsilot kanato sumala sa atong kasal-anan ug sa kasal-anan sa atong kagikanan desisyoni kini karong adlaw.”

²⁹ Nagkahiusa silang tanan sa pagtuaw sa kusog nga tingog nga nagsangpit sa Ginoong Diyos.

³⁰ Unya, giingnan sila ni Ozias: “Ligona ang kaugalingon, mga igsoon. Maghulat una kita og lima ka adlaw aron ipakita sa Ginoo nga atong Diyos ang iyang kaluoy. Kay dili gayod kita niya talikdan sa tanang panahon. ³¹ Apan kon makalabay na ang lima ka adlaw unya, wala pay moabot nga tabang, buhaton na nato ang inyong giingon.” ³² Gipapauli ni Ozias ang mga lumolupyo sa tagsa-tagsa nila ka dapit. Ang mga lalaki mibalik sa bantayan ug sa kota diin sila nagwardya. Namauli usab ang kababayan-an ug kabataan. Dako kaayo ang kasubanan sa tibuok lungsod niining panahona.

8 ¹ Niadtong panahona nakabalita sa nahitabo si Judit nga anak ni Merari kagikanan ni Merari si Idox, Jose, Oziel, Elkias, Ananias, Gideon, Rafaim, Ahitob, Elias, Hilcias, Eliab, Natania, Salatiel ug Sarasadai nga anak ni Israel. ² Si Manases nga sakop usab sa maong banay ug pamilya ang nabana ni Judit. Apan namatay siya panahon sa ting-ani sa Sebada samtang

• **7.19** Dili maayo alang sa katilingban ang paglantaw lang sa daotan. Tungod niini, mawala ang pagsalig sa umaabot, ingon man nakalimot nga duna pay pamaagi sa paglingkawas gikan sa maong kahimtang.

Gitugyan ta ... (b. 25). Ang katawhan sa Betulia daan nang nagpahibalo sa ilang kapildihan, kay mao ray ilang gitan-aw ang dili maayong bahin sa ilang kahimtang, nalimot sila sa gisaad sa Diyos kanila (Lev 26 ug Dt 28). Nagampo sila ug nagpenitensya, apan bisan pa nining tanan, nagpakabuta-bungol ang Diyos sa ilang pangamuyo. Busa, klaro ang sangpotanan: Nawala kami.

Nawad-an sila og paglaom ug mitalaw kay

mao ray ilang nakita ang ilang panginahanglan, wala nila tan-awa ang sangpotanan sa ilang gibuhay. Wala mosantop sa ilang hunahuna nga ang ilang pagsurender kang Holopernes, nagpasabot nga gisalikway nila ang Diyos ug ilang gidawat si Nabucodonosor nga ilang diyos. Mao ray ilang nakita nga mas maayo pang mabuhi nga mga ulipon, kay sa mamatay nga makigbisog.

“Wala akoy makuha sa pangamuyo, kay dili maminaw kanako ang Diyos,” mao kini ang sagad madungog nato sa mga tawong mitalaw sama sa katawhan sa Betulia. Kining katalaw ug pagkahugno manakod, labi na kon magagikan sa amahan sa pamilya.

nagdumala sa mangangani nga nagbangan sa gian didto sa patag. ³Nasakit si Manases tungod sa pagkabalad niya sa adlaw. Mihigda siya ug namatay sa Betulia nga iyang lungsod. Ug gilubong siya tupad sa katigulangan sa bukid nga gitaliwad-an sa Dotan ug Balamon.

Judit: ang Judiong wala matarog sa iyang pagtoo

* ⁴ Si Judit isip byuda nagpabilin sa iyang balay sulod sa tulo ka tuig ug upat ka bulan. ⁵ Nagpabuhat siya og lawak sa atop sa iyang balay nga iyang gipuy-an. ⁶ Nagsul-ob siya og sako, nagbisti sa pagkabyuda ug nagpuasa sa tanang adlaw sa pagkabyuda gawas sa mga bisperas sa adlaw sa pahulay, sa adlaw sa pahulay, sa mga bisperas sa bag-ong subang sa bulan, sa bag-ong subang sa bulan ug sa tanang kasaulogan sa katawhan sa Israel. ⁷ Pagkamaanyag niyang tanawon ug pagkamadanihon. Nagbilin kaniya ang iyang bana nga si Manases og bulawan, plata, mga sulugoon, hayopan ug kayutaan. Siya ang nagpabiling tag-iyang niining tanan. ⁸ Walay ikasulti si bisan kinsa batok kaniya kay dako kaayo ang gibatonan niyang kataha sa Diyos.

⁹ Nadungog niya ang mga hulga sa katawhan alang sa ilang mga pangulo kay luya na sila kaayo tungod sa kakulang sa tubig. Nadungog usab ni Judit ang gipanaad ni Ozias isip tubag sa katawhan: nga itugyan ang syudad sa taga Asiria paglabay sa lima ka adlaw. ¹⁰ Busa, iyang gipatawag sa duha niya ka babaye nga pangabaga si

Habri ug Harmi, ang duha ka kadagkoan sa lungsod. ¹¹ Miadto dayon nila sa iyang panimalay ug giingnan siya: “Pamati kamo, mga pangulo sa Betulia. Sayop ang mga pulong nga inyong gilitok sa katawhan karong adlaw. Nasayop kamo sa inyong pagpanumpa sa Diyos. Ug sa inyong pag-ingon nga itugyan ang lungsod sa kamot sa kaaway paglabay sa lima ka adlaw kon walay panabang nga moabot. ¹² Kinsa ba kamo nga mosulay sa Diyos ug mopuli sa iyang dapit pagtubag ninyo sa katawhan? ¹³ Dili kana ang paagi sa pagpangamuyo sa iyang kaluoy. Hinunoo, kana maoy makapasuko kaniya. ¹⁴ Kay kon dili ninyo matugkad ang kalalom sa kasingkasing sa tawo ni mahibalo sa gihunahuna niya, unsaon man ninyo pagsabot ang Diyos nga nagbuhat sa tanan? Nasayod ba kamo sa iyang salabotan o nakasabot sa iyang mga hunahuna? Dili kana maayo mga igsoon. Ayaw pakasuk-a si Yahweh nga atong Diyos. ¹⁵ Kay kon dili siya gusto nga motabang kanato sulod sa lima ka adlaw, may gahom siya pagpanalipod kanato sa bisag unsang adlaw nga gusto niya, o kaha iya kitang puohon atubangan sa atong kaaway.

¹⁶ Ayaw ninyo hagita ang mga laraw ni Yahweh nga atong Diyos. Kay dili siya mahadlok sa mga hagit sama sa buhaton sa tawo. Dili usab maayo nga atong ipugos kaniya ang atong desisyon, sama sa atong buhaton sa mga anak sa tawo. ¹⁷ Busa, mangayo

• **8.4** Ang Diyos nagpatuman sa iyang laraw pinaagi sa mga kabos, kay kanila niya gipadayag ang iyang mga laraw (Mt 11:25-30). Mao kini ang sagad nga gibuhat sa Diyos sumala sa Biblia: pananglitlan, sa pagpili kang David (1 Sam 16) ug sama gihapon niini ang sa 1 Mac 3:18-22. Bisan tinuod nga adunahan si Judit, wala siyay kwenta kon itandi sa armadong kusog ni Holopernes.

Kinsa ba kamo ... (b. 12). Ang pagkipulog ni Judit sa mga pangulo sa syudad, nagpaila sa iyang kamaunongon sa Diyos. Iya silang gibadlong kay ilang gitagalan ang Diyos og panahon pagtuman sa tawhanon nilang laraw. Mao

usab kini ang gibuhat sa daghang Kristyanos karon, morag but-an nila ang Diyos paghatag dayon sa ilang gipangayo.

Kay kon mabihag ... (b. 21). Kadtung may kaugalingon nilang problema, kinahanglan nga dili maghunahuna sa kaugalingon ra nilang kaayohan, apan maglantaw usab sa kaayohan sa katawhan. Gipugos sila ni Judit pagtan-aw sa tibuok nasod ug dili sa syudad ra sa Betulia. Ang nasudnong kahiusahan nagtukmod nila sa pagsukol. Unsa kahay hunahuna ni Judit sa daghang tawo karon nga walay diwa sa pagpakigduyog-ambit sa mga mag-uuma ug mamumuo sa tibuok kalibotan?

kita sa iyang panabang ug maghulat nga mapailubon aron iya kitang luwason. Pamation niya ang atong hangyo kun iya kining ikahimuot. ¹⁸ Kay wala pa mahitabo sa atong kaliwat o may usa ba kanato karon, tribo, o pamilya o katawhan o syudad nga magsimba sa mga diyos-diyos nga binuhat sa kamot sa tawo sama sa nahitabo kaniadto. ¹⁹ Kana ang hinungdan nga gitugyan ang atong kagikanaan aron patyon ug tulison. Nag-antos sila o dagkong kalisdanan sa kamot sa ilang mga kaaway. ²⁰ Apan wala kitay gilang Diyos gawas kaniya. Busa, makalaom kita nga dili ngil-ad ang iyang pagtan-aw kanato o sa atong kaliwatan.

²¹ Kay kon mabihag kita sa mga kaaway, makuha usab ang tibuok Juda. Tulison ang atong santwaryo ug bayran nato sa dugo ang maong pagpanamastamas. ²² Manubag kita sa Diyos sa kamatayon sa atong mga igsoon; sa pagkabihag sa atong lungsod ug sa pagkaguba sa atong kaliwatan. Bisag asa kita nga nasud moabot, maulipon gayod kita ug daugdaogon sa nag-ulipon kanato. ²³ Dili na mantangtang ang atong pagkaulipon. Hinunoo, kabubut-on kini ni Yahweh nga atong Diyos aron mahimo natong kalulawan. ²⁴ Busa, karon, akong mga igsoon, ipakita nato sa atong katagilungsod nga ikasalig kanato ang ilang kinabuhi; ang kaluwasan sa Santwaryo; sa Templo ug sa Altar nga ania kanato.

²⁵ Ug labaw sa tanan magpasalamat kita sa atong kang Yahweh nga Diyos nga misulay kanato sama sa gibuhat niya sa atong kagikanaan. ²⁶ Hinumdomi ang iyang gihimo kang Abraham. Ang tanang pagsulay nga iyang gihimo kang Isaac ug ang tanan nahitabo kang Jacob sa Mesopotamia didto sa Siria samtang nag-alagad siya sa panon ni Laban, ang igsoon sa iyang inahan. ²⁷ Wala kita pahamtangi sa Diyos og kalayo sama sa gihimo

niya sa uban, aron maila ang ilang kasingkasing? Wala kita siloti ni Yahweh. Apan gikastigo ang mga suod niya aron makat-on.”

²⁸ Giingnan siya ni Ozias: “Ang tanan nga imong gisulti maalamon ug walay makasupak sa imong mga pulong. ²⁹ Gani dili karon lang nga nagpakita ikaw sa imong kamanggialamon. Hinunoo, kaniadto pa nailhan na sa tibuok katawhan ang kahait sa imong salabotan ug ang kamaayo sa imong kasingkasing. ³⁰ Apan nakaagi og dili tiaw nga kauhaw ang mga tawo ug ila kaming napugos sa pagtuman sa among gisulti. Nakapanumpa kami ug dili na kini namo mabakwi. ³¹ Kay relihiyosa ka man nga pagkababaye iampo kami nga magpaulan si Yahweh aron mapuno ang atong mga sudlanan sa tubig. Ug dili na kita mangaluya.”

³² Giingnan sila ni Judit: “Pamati kamo. May buhaton ako nga ikahatag gikan sa kaliwatan ngadto sa laing kaliwatan aron maluwas ang atong kabataan ingon man ang atong kaliwat. ³³ Unyang gabii barog kamo sa pultahan sa lungsod ug mogawas ako uban ang akong sulugoong babaye. Pag-abot sa adlaw nga inyong gitagal aron itugyan ang nasod sa kamot sa mga kaaway, duawon ni Yahweh ang Israel pinaagi sa akong kamot. ³⁴ Apan ayaw ako ninyo og pugsa pagpatug-an sa akong buhaton kay dili ko kini ikatug-an hangtod nga ako na kining matuman.”

³⁵ Giingnan siya ni Ozias ug sa kadagkoan: “Lakaw nga malinawon ug si Yahweh nga Diyos mag-una ug maghatag kanimog kaayohan aron makabalos ka sa atong kaaway.” ³⁶ Mibiya sila sa lawak ni Judit ug namalik sa tagsa-tagsa ka nahimutangan.

9¹ Miluhod si Judit ug mihapa sa yuta. Gibutangan niya og abo ang ulo ug gihubo ang sapaw aron makita ang sako nga gisul-ob. Niadtong tungora gihalad ang insenso sa Puluy-anan sa Diyos sa Jerusalem. Mitawag og kusog si Judit kang Yahweh nga Diyos ug miingon: ² “Yahweh, Diyos sa akong kagikanaan, si Simeon, gibutang mo sa iyang kamot ang espada aron silotan ang mga langyaw nga milugos sa usa ka dalaga kay gipanamastamas niya, gihuboon ug gipakaulawan. Gibuon ang iyang kaputli. Gibuhat kini nila bisag imong giingnan nga dili buhaton. ³ Tungod niini, gipapatay mo ang ilang pangulo ug ang ilang higdaanan nga namula sa ilang kalimbongan nagpabilin nga pula tungod sa ilang dugo. Gipatay nimo ang mga ulipon uban sa ilang agalon, ug ang mga agalon uban sa sulugoon. ⁴ Imong gitugotan nga lugoson ang ilang kababayan-an, ug himoong ulipon. Ug ang tanan nilang kab-

tangan bahinbahinon sa imong mga anak nga pinalangga. Napuno sila sa kalisang niining panamastamas sa ilang kadugo. Ug nanawag sila sa imong panabang.

⁵ O Diyos, akong Diyos! Pamatia ako nga usa ka byuda. Ikaw ang nagbuhat sa tanang butang: ang nangaging panghitabo karon ug ang umaabot. Ikaw ang nagplano sa nahitabo karon ug sa umaabot. Ug ang imong gimbut-an matuman. ⁶ Ang mga butang nga imong gilarawan nagpaila na sa kaugalingon ug nag-ingon: 'Ania na kami!' Kay sa pagkatinuod naandam na ang imong mga dalan ug ang imong paghukom nasayran na sukad sa sinugdan.

⁷ Busa, tan-awa ang kabaga sa kasundalohan sa Asiria. Nagpasigarbo sila sa ilang mga kabayo ug kabalyeriya. Gipanghambog nila ang kaisog sa ilang mga sundalo ug ang ilang pagsalig sa taming, bangkaw ug pana. ⁸ Apan wala sila makaila nga ikaw, Yahweh, ang nagbuot sa sangpotanan sa gubat. Yahweh ang imong ngalan. Pulpoga ang ilang kusog pinaagi sa imong gahom. Ug sa imong kasuko palagpota ang ilang kahanas kay nagplano sila pagpasipala sa imong Santwaryo. Hugaw-hugawan nila ang Arka nga gipuy-an sa imong mahimayaong Ngalan. Ilang gun-obon pinaagi sa kusog ang sungay sa imong altar.

⁹ Sud-onga ang ilang kahambogiro. Ibundak sa ilang ulo ang imong kapungot. Itugot nga sa mga kamot sa usa ka byuda maangkon ang kusog nga gikinahanglan sa akong buhaton. ¹⁰ Pinaagi sa malinglahon kong mga ngabil masilotan ang ulipon uban sa iyang agalon ug ang hari uban sa mga sulugoon. Taposa na ang ilang kasalbahis pinaagi sa kamot sa usa ka babaye.

¹¹ Sa tinud-anay wala sa gidaghanon ang imong kusog ni ang imong gahom nagsalig sa katawhang kusan. Kay ikaw ang Diyos sa mapaubsanon. Ang manlalaban sa gilupigan ug ang kaisog sa maluyahon; ang tig-atiman sa mga biniyaan, ug ang Manluluwas sa walay paglaom.

¹² O Diyos sa akong kagikanan ug Diyos sa kaliwatan sa Israel! Ikaw ang Hari sa langit ug yuta, ang Magbubuhat sa katubigan, Hari sa tanang binuhat, pamatia ang akong pangamuyo.

¹³ Hatagi ako sa mga pulong nga matintalon aron samaran ug patyon kadtong nagplano og daotan batok sa imong kasabotan, sa imong balay nga gibalaan, sa bukid sa Sion ug sa Balay nga gipanag-iya sa imong mga anak.

¹⁴ Ipakita sa tibuok nasod ug sa tanang tribu nga wala nay lain pang tigpanalipod sa katawhan sa Israel."

Ang bayanihong buhat ni Judit

10 ¹ Pagkahuman ni Judit sa iyang pagampo sa Diyos sa Israel ² mitindog

siya ug gitawag ang iyang sulugoong babaye. Nangadto sila sa balay diin kanunay siyang magpalabay sa panahon sa adlaw sa pahulay ug sa ubang kasaulogan. ³ Gi-hubo niya ang sako ug ang sinina nga pangbyuda. Naligo siya, nagpahumot, nanudlay ug gibutangan og higtog ang iyang buhok. Nagsul-ob siyang nindot nga sinina nga kanunay niyang isuot sa buhi pa ang iyang bana nga si Manases. ⁴ Gisul-oban niya og sandalyas ang tiil. Gisul-ob usab niya ang pulseras sa buktong ug sa tiil, ang pinakamahalang singsing ug kwentas. Nagpaanyag siya pag-ayo aron kaibgan sa bisag kinsang lalaki nga makakita kaniya.

⁵ Gihatag niya sa iyang sulugoon ang sudlanan sa alak ug botelya sa lana. Gipuno niya ang iyang puntil sa hariangong sebada ug pipila ka gagmayng bibingka hinimo sa pinong harina ug pinaugang igos. Giputos niya ang tanan ug gipasidan-an ang sulugoon nga ampingan kini. ⁶ Unya, milakaw sila padulong sa ganghaan sa lungsod sa Betulia diin ilang nakit-an si Ozias nga nagbantay kauban ang mga kadagkoan sa lungsod, si Habri ug Harmi.

⁷ Dihang ila siyang nakita nga nausab ang panagway ug nabag-o ang pamisti nakadayeg sila sa iyang kaanyag. Ug miingon sila: ⁸ "Hatagan ka unta og kaayohan sa Diyos sa atong kagikanan ug magmamalampson ang imong buluhaton alang sa kahimayaan sa mga anak sa Israel ug sa kadaogan sa Jerusalem."

Nangamuyo si Judit ug miingon: ⁹ "Pablihi ang pultahan sa lungsod alang kana-ko kay molakaw ako aron buhaton ang inyong gipamulong." Gipaablihan nila ang pultahan sumala sa iyang gihangyo. ¹⁰ Mituman sila sa sugo ug migawas si Judit kauban ang iyang sulugoong babaye.

Gisundan siya pagtan-aw sa mga tawo sa lungsod hangtod nga miabot sa tiilan sa bukid ug mitabok sa walog ug wala na siya makita. ¹¹ Gibaktas ni Judit ug sa iyang kauban ang walog ug gikatagbo nila ang nagpatrolyang kasundalohan sa Asiria. ¹² Gipahunong sila sa mga sundalo ug gipangutana: "Kinsa kamo?" Taga diin kamo? Asa kamo padulong?" Mitubag si Judit, "Anak ako sa Hebreo. Milayas ako aron mahilayo kanila kay itugyan na nila ang kaugalingon aron sakopon. ¹³ Mianhi ako aron makigkita kang Holopernes, ang General sa tibuok kasundalohan. Makigsulti ako kaniya sa tinud-anay gayod. Akong ipakita kaniya ang paagi aron siya makasulog ug mahimong labaw sa tibuok kabukiran. Walay mapildi sa iyang ginsakpan gumikan sa pagkasamad ug pagkalas sa kinabuhi."

¹⁴ Pagkabati sa mga lalaki sa iyang gisulti ug (nakaalingat sila sa iyang talag-

saong katahom) miingon sila: ¹⁵ “Giluwas mo ang imong kinabuhi pinaagi sa paglugsong dinhi aron makig-atubang sa among labaw. Duola ang iyang tolda. Pipila sa among kaubang lalaki ang mokuyog kani-mo hangtod nga moabot ka didto. ¹⁶ Kon imo na siyang ikaatubang, ayaw kahadlok. Isulti kaniya ang imong gusto ug ayohon ka niya pagtagad.”

¹⁷ Usa ka gatons ka tawo ang gipili aron mokuyog kang Judit ug sa iyang sulugong babaye ngadto sa tolda ni Holopernes. ¹⁸ Mikaylap sa kada Tolda ug sa tibuok kampo ang balita sa iyang pag-abot. Nanugok kaniya ang mga lalaki sa tibuok kampo. Gialirongan siya sa kalalakin-an samtang naghulat siya sa gawas sa tolda ni Holopernes. ¹⁹ Nadani sila sa kaanyag ni Judit; gidayeg nila ang mga anak sa Israel ug nag-ingnanay sa usag-usa: “Kinsay makaako pagtamay sa nasod nga may mga babayeng sama kaniya kaanyag? Sayop ang pagbilin nga buhi bisan sa usa lang ka lalaki nga Israelita. Kay sigurado nga kining mga tawhana makapanglingla sa tibuok kalibotan.”

²⁰ Nanggawas ang tanang kasundalohan ug opisyal ni Holopernes ug gidala siya ngadto sa tolda. ²¹ Nagpahulay si Holopernes ibabaw sa iyang katreng kinortinahan ug kolor-ubi ug bulawan. Gidayandayanan kini og esmeralda, ug uban pang mahalong bato. ²² Giingnan si Holopernes sa mga tawo nga anaa si Judit busa, miduol siya sa pultahan sa tolda. Nag-una kaniya ang mga suga nga pilak. ²³ Dihang miatubang si Judit kaniya ug sa iyang mga dakudako nakadayeg silang tanan sa iyang kaanyag. Mihapa si Judit sa iyang atubangan, apan gipabarog siya sa mga sulugoon ni Holopernes.

11 ¹ Giingnan ni Holopernes si Judit: “Babaye, lig-ona ang imong kaugalingon. Ayaw kahadlok. Dili ako manghilabot bisag kanus-a ni bisag kinsa nga gustong moalagad kang Nabucodonosor, ang Hari sa tibuok kalibotan. ² Kon wala pa ako pakasuk-a sa imong mga kauban nga namuyo sa kabukiran dili ko bakyawon ang akong espada batok kanila. Apan gipugos ako pagbuhat niini. ³ Karon, sultihni ako sa tinuod nganong milayas ka ug mianhi. Gibuhat ba kini nimo aron pagluwas sa kaugalingon? Ayaw kabalaka. Luwas ka karong gabii ug sa umaabot nga panahon. ⁴ Dili ka pasipad-an ni bisag kinsa. Makig-uban kami kani-mo sa maayong kabubutan sama sa uban nga mialagad sa among giilang Hari nga si Nabucodonosor.

⁵ Mitubag si Judit: “Paminawa kining isulti sa imong alagad, aron makapatin-aw ako ug maayo sa imong atubangan ug dili

ako makapamakak sa akong labaw karong gabhiona. ⁶ Kon sundon nimo ang tambag sa imong alagad ang tanang butang matuman sa pamaagi sa Diyos. Ug dili mapakyas ang imong buhaton. ⁷ Kay tinuod nga si Nabucodonosor ang hari sa tibuok kalibotan nga nagsugo kani-mo aron matul-id ang ubang binuhat. Apan salamat sa imong gahom nga ang katawhan nag-alagad kaniya hangtod ang pintas nga mananap, kahayopan, langgam sa kawanangan nga nabuhi alang kang Nabucodonosor ug sa iyang sumosunod.

⁸ Nakabalita na kami sa imong kamaalamon ug kabantog. Nahibalo usab ang tibuok kalibotan nga ikaw ang kinamaayohan sa tibuok gingharian, daghan ka na og naagian ug hanas ka sa panggubatan. ⁹ Nasayod usab kami sa gisulti ni Ahior sa konseho kay gidawat na siya sa taga Betulia. Ug gisulti na niya ang tanan nga iyang nahibaw-an. ¹⁰ Karon, gamhanang labaw, ayaw ibale wala ang iyang gisulti. Hinunoo, ibutang na sa imong humahuna kay kana maoy tinuod. Dili mahitabong kastigohon ang among lungsod o kaha madutlan sa espada, kon wala silay nahimong kasalanan batok sa ilang Diyos. ¹¹ Apan dili mapugngan ug dili mapakyas ang akong labaw. Moabot kanila ang kamatayon kay naglungang sila sa kasalanan nga nakapaulbo sa kasuko sa Diyos matag higayon nga ila kanang buhaton. ¹² Tungod sa kakulang sa pagkaon ug sa tubig, nakahukom sila pagpatay sa ilang kahayopan ug pagkaon sa mga butang nga gidili sa mga balaod sa Ginoo lakip ang unang bunga sa ani ug ang ika-¹⁰ nga bahin sa bino ug lana nga human sa ilang konsagrasyon gigahin alang sa mga pari nga nag-alagad sa atubangan sa Diyos sa Jerusalem. ¹³ Nakahukom sila nga hutdon kini og kaon bisag supak sa balaod ang paghikap gani niini sa mga ordinaryong tawo. ¹⁴ Nagsugo sila og mga tawo sa Jerusalem kay gibuhat usab kini sa namuyo didto aron kuhaon ang pagtugot sa Konseho sa mga katigulangan. ¹⁵ Busa, kini ang mahitabo: Sa panahon nga makuha na ang pagtugot ug buhaton na kini sa katawhan, nianang adlaw itugyan na sila kaninyo aron malaglag sila. ¹⁶ Dihang nasayran ko ang tanan, milayas ako gikan kanila. Gipadala ako sa Diyos aron inyong ikauban sa pagbuhat sa mga butang nga makalilisang sa tibuok kalibotan. Ang tanang katawhan makadungog bahin kanila. ¹⁷ Relihiyosa kining imong alagad. Gisimba ko ang Diyos adlaw ug gabii. Busa, kon moyoung ka, magpabilin ako dinhi uban kani-mo. Moadto ako sa lugot matag gabii ug mangamuyo sa Diyos. Sultihan ako niya kon naglungan na sila sa kasalanan. ¹⁸ Ug tohan ko ikaw niini aron maaadto ka kuyog sa kasundalohan ug dili

walay bisag kinsa nga makalupig kanimo. ¹⁹Unya, ubanan ko ikaw sa tibuk Juda hangtod sa Jerusalem. Didto buhatan ko ikaw ug tolda. Ikaw ang mangulo kanila nga sama sa mga karnero nga walay pastor. Walay bisan iro nga mopaghot kanimo. Gihatagan ako ug mga tilimad-on bahin niining mga butanga. Gibutyag kini kanako. Gipadala ako dinhi aron ipahibalo kini kanimo.”

²⁰Nakapahimuot kang Holopernes ug sa iyang ginsakpan ang gisulti ni Judit. Nakadayeg sila sa iyang kamaalamon. Ug miingon sila: ²¹“Gikan sa pikas bahin sa kalibotan ug hangtod sa tumoy niini, siya ang labing matahom ug utokan nga babaye.” ²²Giingnan siya ni Holopernes. “Maayo ang gibuhat sa imong Diyos nga gipau-na ka sa imong mga kauban sa lungsod. Aron ikapakita nga ang gahom ania sa akong kamot. Ang kalaglagan modangat sa tanang mopasipala sa akong hari. ²³Maanyag ka kaayo ug maayo kaayong manulti. Kon buhatan nimo ang imong gisulti, ang imong Diyos mahimong akong Diyos. Sa balay ni Hari Nabucodonosor ikaw mopuyo ug mahimo kang inila sa tibuk kalibotan.”

12 ¹Unya, nagsugo si Holopernes sa iyang tawo sa pagdala kang Judit sa nahimutangan sa iyang lamesang kanan. May andam na kini nga mga gamit sa pagkaon. Gidalitan siya sa pagkaon ug bino nga linain alang kang Holopernes. ²Apan miingon si Judit: “Dili ako mokaon niana aron dili makasala. Igo na ang akong dala.” ³Giingnan siya ni Holopernes: “Unya, kon mahurot na ang imong balon asa man kami magkuha ug sama niana. Walay sama sa imong kaliwatan dinhi.” ⁴Mitubag si Judit: “Ayaw kabalaka! Kay sa dili pa mahurot kining akong dala mabuhat ko na ang gustong ipabuhat sa akong Diyos, pinaagi sa akong kamot.”

⁵Gidala siya sa mga sundalo sa iyang tolda ug natulog hangtod sa tungang gabii. Pagkakadlawon mibangon siya ug nagpadalag mensahe kang Holopernes pinaagi sa gwardya. ⁶“Mahimo ba nga imong tugotan ang imong alagad nga mogawas aron mag-ampo?” ⁷Nagsugo si Holopernes sa iyang mga tawo nga dili pugngan si Judit.

Nagpabilin siya sa kampo sulod sa tulo ka adlaw. Miadto siya kada gabii sa lugot sa Betulia ug naligo sa tubod nga diha sa sulod sa kampo. ⁸Human niya ug kaligo mangamuyo siya sa Ginoo, ang Diyos sa Israel, aron tultolan siya sa iyang mga lakang sa hustong agianan. Sa ingon makalingkawas ang iyang katawhan. ⁹Karon nga hinlo na siya, mibalik siya sa tolda ug nagpabilin didto hangtod sa pagpangaon nianang pagkagabii.

Ang tolda ni Holopernes

• ¹⁰Sa tolda ni Holopernes sa ika-upat ka adlaw ni Judit sa kampo, nagkombira si Holopernes alang sa mga personal niyang sulugoon. Apan wala niya dapita ang uban. ¹¹Gisugo niya ang tigdumala sa iyang mga sulugonang kinapon nga si Bagoas: “Lakaw, agniha ang babayeng Hebreo nga ubos sa imong pagbantay. Paanhia siya aron makigsalusalo kanato. ¹²Kay makauulaw sa akong dapit nga palabyon ang higayon nga dili ko siya kapahimuslan. Kon dili nato siya madani kataw-an kita niya.”

¹³Busa, gibiyaaan ni Bagoas si Holopernes, miadto sa tolda ni Judit ug miingon: “Maanyag nga ulipon, dili ka unta magduhaduha pag-acto sa tolda sa akong labaw, aron kapasidunggan ka sa iyang atubangan. Makigsalo ug makig-inom-inom siya uban kanimo sa iyang tolda. Ug mahimo ka niining adlaw nga sama sa mga babayeng taga Asiria nga nagpuyo sa balay ni Nabucodonosor!” ¹⁴Mitubag si Judit: “Kinsay mobalibad sa akong Hari? Buhatan ko ang tanan nga makapahimuot kaniya ug ako kining ikalipay hangtod sa akong kamatayon.”

¹⁵Unya, mitindog siya. Gisul-ob niya ang nindot nga bisti ingon man

• **12.10** Ang pagtagad nga gipakita ni Holopernes kang Judit nagpakita sa panglantaw sa mga kalalakinhan, kining kinaiyaha ania gihapon hangtod karon: “...makauulaw sa akong dapit nga palabyon ang higayon nga dili ko siya kapahimuslan,” sagad madunggan nga panulihon. Si Holopernes miingon: Kataw-an kita niya.

Ang atong pagkinabuhi kinahanglang mag-

sunod sa hustong pamatasan ug dili ang pamatasan ang ipahaom sa atong pagkinabuhi.

Ang basahon midayeg kang Judit tungod sa iyang kaabtik ug kaisog. Apan ang buot ipatin-aw sa basahon mao nga si Yahweh dili motalikod sa iyang katawhan kon maunongon lang sila kanunay sa Balaod, bisan tinuod nga magagi sila sa malisod nga pagsulay. Si Judit modelo sa matuod nga babayeng Judio.

ang tanang pagpa-anyag sa babaye. Miadto ang iyang sulugoon ug gibuklad sa yuta atubangan ni Holopernes ang balhibo sa karnero nga nadawat ni Judit gikan kang Bagoas nga iyang gamiton matag adlaw aron kasandigan kon magkaon siya.

¹⁶ Misulod si Judit sa tolda ug milingkod sa iyang dapit. Nabihag sa iyang katahom ang kasingkasing ni Holopernes. Nadani ang tibook niyang pagkatawo ug misamot ang iyang tinguha nga angkonon ang babaye. Sukad pa sa unang adlaw nga pagkakitang niya sa babaye, nagpaabot na siya ug higayon nga madani niya si Judit. ¹⁷ Misingon si Holopernes kaniya: “Inom ug paglingawlingaw uban kanamo.” ¹⁸ Mitubag si Judit: “Tinuod nga moinom ako, akong agalon, kay ang akong kinabuhi nahimong mas bililhon karon alang kanako kay sa bisag unsang panahon sukad sa akong pagkatawo.” ¹⁹ Gikuha niya ang giandam sa iyang sulugoon alang kaniya. Mikaon siya ug miinom sa atubangan ni Holopernes. ²⁰ Misamot ang kaibog ni Holopernes kang Judit. Tungod niini sa unang higayon sa iyang kinabuhi miinom siya ug sobra kayayo.

Nagbuhat ang Diyos sa katingalahan

13 ¹ Gabii na kaayo, busa, nagdali sa pagpamahawa ang mga sulugoon. Gipapahawa ni Bagoas sa atubangan sa iyang labaw ang mga nagbarog sa palibot. Ug gisiradohan niya ang pultahan sa tolda. Nangatulog na ang tanan tungod sa kakapoy sa sobrang pag-inom. ² Busa, nagpabilin nga nag-inusara si Judit sa Tolda kauban ni Holopernes. Tungod sa kahubog natulog siya nga luya kaayo sa iyang katre. ³ Giingnan ni Judit ang iyang sulugoon nga magbarog sa gawas sa

lawak ug magbantay sa iyang paggawas, kay mogawas siya ug mangamuyo sama sa naandan niya matag adlaw. Mao usab ang iyang gisulti kang Bagoas.

⁴ Ang tanan mibiya sa tolda ni Holopernes. Walay nahibilin sa sulod. Nagtindog si Judit sa tupad sa higdaanan ni Holopernes ug nangamuyo sa hilom: “Yahweh, Diyos nga Gamhanan sa tanan, tabangi ako karon sa akong buhaton alang sa kahimayaan sa Jerusalem.” ⁵ Kay karon na ang panahon aron tabangan ko ang kawsa sa imong lungod. Hinaot nga magma-lampson ang akong tinguha sa paglumpag sa among kaaway nga nagkahugpong batok kanamo.”

⁶ Miduol siya sa haligi sa katre duol sa ulo ni Holopernes ug gikuha niya ang espada. ⁷ Mipaduol pa siya, gigitan ang buhok ni Holopernes. Misingon siya: “O Yahweh, Diyos sa Israel, hatagi ako karon sa igong kusog!” ⁸ Ug sa tibook kusog gihampak niya sa makaduha ang liog ni Holopernes ug giputol ang ulo. ⁹ Gipaligid niya gikan sa higdaanan ang lawas ug gikuha ang kortina nga gidayandayan sa mga haligi. Midali siya paggawas ug gihatag ang ulo ni Holopernes sa iyang sulugoon. ¹⁰ Ila kining gisulod sa puntil nga sudlanan sa ilang pagkaon. Ug nagdungan sila paggawas sama sa ilang himon sa ilang pagpangamuyo. Dihang nakatalikod na sila sa kampo, miagi sila daplin sa walog ug mitungas sa bukid paingon sa Betulia hangtod

• **13.1** Ang paghigugma sa isgkatawo dili motukmod kanato sa paghimo daotan bisag naghunahuna kita paghimo niini sa atong katawhan. Giklaro ni Judit sa katawhan, nga wala siyay bisan dyotayang nahimo nga daotan.

Dayega ang Diyos... (b. 14). Kon karon pa kina mahitabo, sigurong ipatik sa tanang pamantalaan ang pagdayeg kang Judit tungod sa iyang giubhat, apan lagmit nga dili siya modawat niini, kay alang kaniya, dihang magdayeg ug magpasalamat ang katawhan kang Yahweh nga ilang Manluluwas, nagdayeg usab sila kang Judit.

Aron pagpatoo sa katawhan nga kining tanan gikan gayod kang Yahweh, gipakita dinhi ang pagkawalay bili ni Judit, kinsa uban sa panabang sa ulipon iyang gipokan ug giparot ang labing gamhanang pwera sa kalibotan niadtong panahona.

Bisag unsang buhat nga gihimo alang sa kaayohan sa uban nagdala gayod ug pagsugal sa kaugalingon. Gisugal ni Judit ang iyang kinabuhi. Daghang tawo sa atong panahon karon ang nagbagulbol tungod sa mga inhustisya ug pag-antos, apan pipila ra kaha ang andam mosugal sa ilang kinabuhi sama sa giubhat ni Judit.

nga miabot sila sa ganghaan sa lungsod.

¹¹ Layulayo pa sila mitawag na si Judit sa nagbantay sa pultahan. “Ablihi, ablihi ninyo ang pultahan! Ang Diyos, ang Diyos, nag-uban pa giha-pon kanato! Naghimo na usab siya og katingalahang butang dinhi sa Israel. Gigamit niya ang iyang gahom batok sa atong kaaway.” ¹² Pagkabati sa mga tawo sa iyang tingog, gipatawag dayon nila ang kadagkoan ug nagdali sila pag-adto sa lungsod. ¹³ Nagdagan silang mipadulong sa pultahan gikan sa pinakaubos hangtod sa mga dung-ganan kay naghulat sila sa pagbalik ni Judit. Giablihan nila ang pultahan ug gihangop ang duha ka babaye. Nagdagkot sila og suga aron makita nila; ug gialirongan ang duha. ¹⁴ Giingnan sila ni Judit sa kusog nga tingog: “Dayega ang Diyos, dayega siya! Kay wala niya ihikaw ang iyang kaluoy sa Balay sa Israel. Karong gabhiona gidugmok niya ang atong mga kaaway pinaagi sa akong kamot.” ¹⁵ Gipagawas niya ang ulo ni Holopernes sa supot, gipakita nila ug miingon siya: “Ania ang ulo ni Holopernes, ang pangulong heneral sa kasundalohan sa Asiria. Ania usab ang moskitero gikan sa iyang katre nga gihigdaan sa iyang kahubog. Gipatay siya sa Diyos pinaagi sa kamot sa usa ka babaye. ¹⁶ Mabuhi ang Diyos nga nagluwas kanako! Ang akong nawong nakadani niing lalakiha paingon sa iyang kataposan. Apan gipanalipdan ako sa Diyos. Wala siya makahimo pagpanamastamas kanako.” ¹⁷ Ug dako kaayo ang katingala sa tibuok lungsod. Busa, nanghapa sila sa yuta ug nagsimba sa Diyos. Nagdungan sila pag-ingon: “Dayegon ka Yahweh, Diyos nga nagbun-

tog sa mga kaaway sa imong katawhan niing adlaw. Bulahan ka sa mga babayeng tanan.”

Bulahan ka sa tanang babaye

• ¹⁸ Miingon si Ozias kang Judit: “Anak ko, hatagan ka unta og kaayohan sa Diyos nga Labing Gamhanan labaw sa tanang babaye sa kalibotan.

Dayegon si Yahweh nga Diyos, ang Magbubuhat sa langit ug yuta. Siya ang nag-agak kanimo aron putlon ang ulo sa pangulo sa atong kaaway.

¹⁹ Dili hikalimtan bisag kanus-a ang pagsalig nga imong gipakita, kanunay nilang mahulagway ang kagamhanan sa Diyos.

²⁰ Tagaan ka unta sa Diyos sa walay kataposang dungog. Gantihan ug hatagan kag kaayohan kay gitahan mo ang imong kinabuhi aron pagluwas sa imong kaliwatan nga gipakaulawan.

Imong gipili ang pagbuhat sa labing maayo atubangan sa Diyos aron ang tibuok lungsod malayo sa kapildihan.”

Ug mitubag ang katawhan sa pag-ingon: “Amen, Amen!”

14 ¹ Giingnan sila ni Judit: “Paminaw kamo, kaisogon. Kuhaa ninyo kining ulo ug isab-it sa paril. ² Pagsubang sa adlaw, kuhaa ang inyong hinagiban ug kad-tong makahimo pagpakig-away pang-gawas kamo sa lungsod. Pagpili kamo og pangulo ug magpakaaron-ingnon nga molug-song sa kapatagan aron adtoon ang taga Asiria. Apan ayaw kamog kanaog. ³ Kuhon sa mga gwardya nga taga Asiria ang ilang hinagiban. Mamalik sila sa ilang kam-po aron pukawon ang ilang heneral, ang pangulo sa kasundalohan sa Asiria. Mangadto ang mga opisyal sa tolda ni Holopernes. Apan dili na siya makita. Abuton silag kahadlok ug mangalisang sila kaninyo. ⁴ Kamong tanan nga namuyo sa yuta sa Israel modasdas kanila ug mopatay kanila samtang nangikyay sila. ⁵ Apan sa dili pa kini ninyo buhaton, tawga si Ahior nga Amonita aron makita ug maila niya ang

• 18. Anak ko, panalanginan ... (b. 18). Gi-hinumdoman ni Lucas kining maong tudling ug iyang gipahaom alang kang Maria (Lc 1:42). Pinaagi ni Lucas makita nato sa kadao-gan ni Judit, ang larawan sa laing kadaogan, ni Maria, kinsa “magdugmok sa ulo sa bitin” diha

sa hingpit niyang pagdawat sa Anak sa Diyos, sumala sa giasoy sa Biblia (Gen 3:15).

Ang giingon sa himno: Ikaw ang himaya sa Israel (15:9) mas nagpasabot kabahin ni Maria, kay ni Judit.

nagpasipala sa katawhan sa Israel: ang tawong nagpadala kang Ahior aron mamatay siya uban kanato.”

⁶Unya, gikuha si Ahior sa balay ni Ozias. Pag-abot niya, ang ulo ni Holoperne ang iyang nakita nga gigunitan sa usa sa mga tawo sa lungsod. Gikuyapan siya ug natumba sa yuta. ⁷Dihang naulian na siya mihapa siya sa tiilan ni Judit ug miingon: “Dayegon ka unta sa tibuok Juda. Ang tanang nasod nga makadungog sa imong ngalan mangorog sa kalisang. ⁸Apan karon, suginli ako sa tanan nimong gihimo niining adlaw.”

Samtang nagbarog si Judit taliwala sa katawhan, gisuginlan niya sila sa iyang gihimo gikan sa adlaw sa iyang paggikan hangtod sa iyang pagbalik. ⁹Pagkahuman niyag sulti misinggit sa tumang kalipay ang katawhan ug nadungog kini sa tibuok lungsod. ¹⁰Pagkakita ni Ahior sa tanang gibuhat sa Diyos sa Israel dihadaha misimba siya. Gituli siya ug nasakop sa katilingban sa Israel hangtod niining adlaw.

¹¹Pagsilang sa adlaw, gibitay nila ang ulo ni Holoperne. Gikuha sa tanang kalalakin-an ang ilang hinagiban ug nagpundokpundok silang miadto sa bakilid. ¹²Nakit-an sila sa taga Asiria ug giingnan ang ilang mga kumander nga nagpahibalo sa kapitan, ug sa tanan nilang opisyal. ¹³Nangadto silang tanan sa tolda ni Holoperne ug giingnan ang sulugoon nga nagdumala ditto: “Pukawa ang atong labaw kay misulong na ang mga ulipon. Makig-away sila kanato sa ilang pagkalaglag.” ¹⁴Giwahing ni Bagoas ang kurtina ug naktokt siya. Nagtoo siya nga natulog pa si Holoperne uban ni Judit. ¹⁵Dihang walay mitubag, misulod siya sa kwarto. Nakita niya ang lawas ni Holoperne nga nagbaday sa lingkoranang kahoy, walay ulo. ¹⁶Misinggit siya ug gigisi ang iyang gisul-ob. ¹⁷Misulod siya sa toldang giistahan ni Judit, apan wala kini ditto. Midali siya pagadto sa tropa nga nagsinggit: ¹⁸“Nalingla kita sa mga ulipon. Patay na si Holoperne ug nagbuy-od sa yuta. Usa lang ka Hebrea ang nagpakaulaw sa tibuok kasundalohan ni Hari Nabucodonosor! ¹⁹Pagkabati niini sa kasundalohang taga Asiria nasubo sila pag-ayo. Gigisi nila ang ilang sinina ug misinggit silag kusog sa ilang kampo.

15 ¹Nadungog sa ubang diha sa kampo ang ilang pagbakho ug natingala sila. ²Gibati nila ang kalisang ug kabalaka ug nag-iyahay silag layas subay sa agianan padulong sa kabukiran ug kapatagan. ³Nagsugod pag-ikyay ang nagkampo sa kabukiran libot sa Betulia ug gigukod sa mga Israelita. ⁴Nagsugo og mga tawo si Ozias aron pahibaw-on ang Hoba, Koba ug

ang tibuok yuta sa Israel. Gipahibalo sila sa tanang nahitabo ug giaghat silang tanan nga gukoron ug bihagon ang kaaway. ⁵Pagkadungog niini sa mga Israelita gisulong nila ang mga kaaway ug gigukod hangtod sa Hoba. Miabot usab ang taga Jerusalem, ingon man ang diha sa kabukiran kay nasayran nila ang nahitabo sa kampo sa ilang kaaway. Silang tanan naabtan sa taga Gilead ug taga Galilea. Gigukod sila hangtod sa Damasco ug sa kasikbit nga yuta. ⁶Ang taga Betulia usab nga nagpabilin misulong sa kampo sa taga Asiria. Gipanguha nila ang daghang bahandi. ⁷Dihang namalik na ang mga Israelita gikan sa pagpamatay gisakmit nila ang nahibilin. Nakailog usab ug ubay-ubay ang katawhan gikan sa kabukiran ug kaumahan kay daghan kaayo ang ilang nakuha.

⁸Pagkasayod sa pangulong pari nga si Yoakim ug sa konseho sa mga katigulangan sa Israel sa tanang maayong butang nga gihimo sa Diyos alang sa Israel, nangadto sila. Nakigkita usab sila kang Judit ug gipahali-payan siya. ⁹Giduol nila si Judit, gipanalanginan ug giingnan:

“Ikaw ang garbo ug kalipay sa Jerusalem, ang kahimayaan sa Israel. Dungog ka sa atong katawhan.

¹⁰Ikaw lang ang makahimo niining tanan. Nakahimo ka og mga dalayegon butang alang sa Israel. Ug gipanalanginan sa Diyos ang imong gibuhat. Panalanginan ka unta sa Diyos nga makagagahom sa tanan hangtod sa kahangtoran.” Ug mitubag ang tanan: “Amen.”

¹¹Gisakmitan sa tibuok katawhan ang kampo sulod sa 30 ka adlaw. Gihatag nila kang Judit ang tolda ni Holoperne, lakip ang tanan niyang katre, imnanan ug uban pang kahimanan. Gikuha usab ni Judit kining tanan. Giandam niya ang iyang karwawe ug gikarga ang tanang butang sa sakanan.

¹²Nagdagan nga misugat kaniya ang tanang kababayehan sa Israel. Gipanalanginan siya ug ang pipila kanila naghimog koro aron manganta sa pagpasidungog kaniya. Nagkuha siyag mga sanga sa olibo ug gihatag sa kababayehan nga miuban niya. ¹³Naghimo sila uban kaniya og mga koronang gikan sa dahon sa olibo. Unya, nag-una siya ug gipangulohan niya ang mga babayeng nagsayaw. Misunod ang kalalakin-an sa Israel nga nagdalag mga espada

ug may gilukdong korona. Ug sa kusog nga tingog nag-awit og himno. ¹⁴Gikanta ni Judit ang usa ka awit sa pasalamat ug misabat, uban kaniya ang tibuok katawhan sa Israel.

Ang awit ni Judit

16¹ Nag-ingon si Judit: “Awiti og pagdayeg ang akong Diyos, dinuyogang sa mga tamborin. Awiti og pasidungog ang Diyos sa duyog sa mga piyangpiyang. Paghimo kamo og salmo sa pagdayeg alang kaniya. Dayega ug himayaa ang iyang ngalan! ²Ang Ginoo matuod nga Diyos. Siya ang nagmadaogon sa pagpakiggubat, nagkampo taliwala sa iyang katawhan aron ilikay ako sa kamot nga naglutos nako.

³Milugsong ang taga Asiria gikan sa amihanang bahin sa kabukiran. Miabot sila kuyog ang dili maihap nga kasundalohan, nasampungang ang sapa sa kadaghan sa mga sundalo. ⁴Buot niyang sunogon ang akong yuta, patyon sa espada ang mga batan-ong lalaki, laglagon ang kabataan nga nagtotoy sa dughan, itugyan kanila ang mga kabataan aron ihawon ug bihagon ug lugoson ang batan-ong kababayenhan.

⁵Gipasibog ni Yahweh nga makagagahom ang mga sundalo pinaagi sa kamot sa usa ka babaye. ⁶Ang ilang bayani wala mabuntog sa mga batan-ong sundalo. Wala siya patya sa mga anak sa higanti ni pukana sa mga gamhanang higanti. Apan si Judit nga anak ni Merari, tungod sa iyang kaanyag nagpukan sa iyang gahom. Alang sa kagawasan sa gidaugdaog sa Israel ⁷gihubo niya ang iyang sinina sa pagkabyuda, gipahumtan ang iyang nawong,

⁸gibutangan og nindot nga laso ang iyang buhok ug gisul-ob ang sapot nga lino aron pagdani kaniya.

⁹Nakahagit sa mga panan-aw sa heneral ang iyang sandalyas, ug ang iyang kaanyag nakabihag sa iyang kalag. Unya, ang espada miputol sa iyang liog.

¹⁰Mikurog sa kahadlok ang mga Persiano sa iyang kaisog ug nasamok pag-ayo ang mga Medo sa iyang kamapangahason.

¹¹Ug misinggit sa kalipay ang katawhang dinaugdaog. Misinggit ang mga naglaluya kong katawhan, ug gikuyawan ang kaaway; gikusog ang ilang tingog ug sila nanglayas.

¹²Gipatay sila sa atong kabataan, ingon og mga puga, ug gilupig sila sa ilang pagpakig-away sumala sa gihan-ay na sa Diyos.

¹³Awitan ko og bag-ong awit ang akong Diyos. Yahweh, gamhanan ka ug mahimayon, katingalahan ang imong kusog, dili ka gayod mabuntog!

¹⁴Moalagad unta kanimo ang tanan imong binuhat kay namulong ka man ug matuman ang tanan. Gipadala mo ang imong espiritu ug ang tanan natuman. Walay makasupak sa imong tingog.

¹⁵Kay ang kabukiran ug ang katubigan mauyog hangtod sa ilang sukaranan. Mangatunaw ang mga bagtok nga kabatoan sama sa talo sa imong atubangan, hinunoo, kaanunay mong gikaluy-an ang mga may kahadlok kanimo. ¹⁶Dili pa igo aron mapahimuot kanimo ang kahumot sa mga sakripisyo, ug mga halad-sinunog sa mananap nga pinatambok walay bili sa imong atubangan hinunoo, kadtong may kahadlok sa Diyos ikapasigarbo hangtod sa kahangtoran.

¹⁷Alaot ang kanasoran nga makig-away sa akong katawhan. Silotan sila ni Yahweh nga Labing Gamhanan sa adlaw sa pagpanudya, pinaagi sa kalayo ug mga ulod nga mokutkot sa ilang lawas, magbakho ug mag-antos sila hangtod sa kahangtoran.”

¹⁸Pag-abot nila sa Jerusalem, misimba sila sa Diyos. Dihang nahinlo na ang katawhan, nagdala sila sa ilang halad-sinunog, mga halad-kabubot-on ug mga gasa. ¹⁹Gihalad usab ni Judit kang Yahweh ang tanang kabtangan ni Holopernes nga gihatag kaniya sa mga tawo ug gihalad niya sa Diyos ang moskitero ni Holopernes nga iyang nakuha. ²⁰Nagpabilin sa Jerusalem ang katawhan sulod sa tulo ka bulan sa ilang pagsaulog atubangan sa santwaryo ug miduyog kanila si Judit.

²¹Dihang nahuman na ang pagsaulog namalik sila sa tagsa-tagsa nila ka pinuyanan. Si Judit mibalik sa Betulia ug ang tanan niyang panahon gigahin alang sa mga buluhaton sa balay. Ang iyang kabantog nagpabilin sa tibuok Israel sa mga adlaw sa iyang kinabuhi. ²²Bisan og daghan ang gustong makigminyo kaniya, wala siyay gisugot sukad mamatay ug gikalubong ang iyang bana nga si Manases.

²³Gitingob niya ang iyang katigulangon sa balay sa iyang bana ug gihatagan niya og kagawasan ang iyang sulugoon nga babaye. Namatay siya sa Betulia sa edad nga 105. Gilubong ang iyang lawas tupad sa iyang bana. ²⁴Gikaguol sa tanang Israel ang iyang kamatayon. Nagbangotan sila sulod sa pito ka adlaw. Sa wala pa siya mamatay gibahinbahin niya ang iyang kabtangan ingon man ang katigayonan sa iyang bana nga patay na, sa tanan niyang kaparyentihan.

²⁵Samtang buhi pa si Judit ug sa dugay kaayong panahon human sa iyang kamatayon, wala nay misulay paghulga sa katawhan sa Israel.